

ВІДГУК

на дисертаційну роботу Біцадзе Маріани Зауріївни «Вдосконалення тактики хірургічного лікування хворих з нестабільністю плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодженні Hill-Sachs» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 – «травматологія та ортопедія».

Актуальність обраної теми дисертації. Дисертаційна робота присвячена актуальній і маловивченій проблемі фундаментальної ортопедії – дослідженню механізмів формування рецидиву вивихів плечового суглоба. Робота виконана з використанням як проспективного, а так і ретроспективного аналізу клінічного матеріалу.

Слід відзначити, що хірургічне лікування передньої нестабільності плечового суглоба має широке впровадження в практиці ортопедії та травматології. Застосовуються капсулопластика за Банкартом, реїмпліссаж, кісткова пластика за Латерже під артроскопічним контролем. Автор цілком справедливо визначає, що показання до реїмпліссажу кісткового дефекту Hill-Sachs є предметом дискусії. Більшість авторів рекомендують оцінювати положення цього дефекту в динаміці зовнішньої ротації плеча при проведенні артроскопії, та вирішувати наскільки він має вплив на вивихування головки.

Також необхідно визначити, що в теперішній час більш модною є операція за Латерже, яку використовують при нестабільності за наявності дефекту 20% та більше переднього краю суглобової западини лопатки. В таких випадках враховують, що імпресійний дефект Hill-Sachs не потребує лікування. Всі ортопеди використовують дуже просту схему Паскаля Буле для визначення показань до операції Латерже.

Та є велика питома вага хворих з хронічної нестабільністю плеча, в яких невеликий дефект переднього краю суглобової западини лопатки, а імпресійний дефект Hill-Sachs є основною патогенетичною ланкою хронічної нестабільності. Саме в цій групі хворих не має ясності з вибором методу лікування.

Робота Маріанни Заурієвни як раз присвячена дослідженню той групи хворих, яким не показана операція за Латерже, але наявний великий дефект Hill-Sachs, потребуючий корекції. Ряд авторів виконують реімплісаж дефекту в незалежності від його розміру при найменшій підозрі, що він є залучасним. Ряд авторів рекомендують реімплісаж при дефекті 20% суглобової поверхні, інші при 25%. Та методики, яку можна використати для виміру площини дефекту при артроскопії практично не існує.

Тому представлена робота є актуальною для сучасної ортопедії та травматології.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано згідно з планом науково-дослідних робіт Державної установи «Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної академії медичних наук України»: «Вивчити шляхи хірургічної корекції порушень функціональної активності плечового суглоба», шифр теми ЦФ.2014.5.НАМНУ, держреєстрація № 0114U003019.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукова робота базується на результатах клінічного, рентгенологічного, біомеханічного та електрофізіологічного обстеження 63 хворих з передньою нестабільністю плечового суглоба з імпресійними переломами Hill-Sachs.

Всі наукові положення, викладені у дисертації, обґрунтовані даними комплексних клініко-рентгенологічних досліджень, частина яких проводилась в динаміці. Матеріали дослідження достатні для одержання вірогідних результатів. Висновки обґрунтовані і відповідають одержаним результатам і завданням роботи. Робота має високий методологічний та науково-теоретичний рівень виконання.

Наукову новизну роботи підтверджено Патентом України та публікаціями в провідних виданнях.

Автором доведено механізм вивиху головки плеча із залучанням переднього краю суглобової поверхні лопатки до імпресійного дефекту Hill-

Sachs, та обґрунтовано, що ключовими параметрами є кут інклінації більший за 60° та величина площі дефекту. Вдало проведено біомеханічне дослідження дозволило автору запропонувати принципово нову методику передопераційного планування та вибору показань до операції. Слід відзначити, що ця методика має значні переваги, бо в ній використані не якісні суб'єктивні, а кількісні об'єктивні показники, які відображають патологічні біомеханічні зміни плечового суглобу.

Практичне значення роботи

Запропонований автором метод комп'ютерного моделювання дозволив суттєво покращити результати лікування хворих з нестабільністю плечового суглоба за рахунок точного визначення параметрів дефекту та проведення якісного планування операції.

Представлений в роботі алгоритм вибору показань до оперативного лікування нестабільності плечового суглоба заслуговує поваги, та впровадження до клінічної практики.

Результати дослідження впроваджені в клінічну практику ДУ «Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка НАМН України», КЗОЗ «Одеська обласна клінічна лікарня», КЗОЗ «Харківська міська багатoproфільна лікарня № 18».

Основні положення роботи в повному обсязі представлені на міжнародних та всеукраїнських науково практичних конференціях, з'їзді ортопедів травматології України.

Структура та характеристика роботи. Дисертаційна робота Маріанни Заурієвни складається з вступу, огляду літератури, розділу «Матеріали і методи дослідження», 2 розділів власних досліджень, висновків, списку використаних джерел та додатків. Роботу викладено на 143 сторінках машинописного тексту. Робота містить 25 таблиць, 35 рисунків. Список використаних джерел складається з 22 робіт кирилицею, а також 99 – латиницею.

Кінцеву мету дисертаційної роботи – розробити алгоритм і схему вибору тактики хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба у випадку поєднаних ушкоджень капсули та ушкодження Hill-Sachs автор вирішив шляхом математичного моделювання ролі патологічних змін в плечовому суглобі на розвиток вивиху головки плеча.

Автор цілком справедливо підкреслює роль розміру дефекту та кута його інклінації при нестабільності, та чітко поясняє кількісні показники, які є суттєвими.

Для реалізації запропонованої концепції розроблений спосіб визначення величини імпресійного дефекту Hill-Sachs. Методика базується на сучасному методі обстеження – комп'ютерній томографії з трьохвимірним моделюванням. Саме КТ дає можливість оцінити кісткові структури, та чітко визначити розміри дефектів суглобової западини лопатки та головки плеча. А з використанням авторської методики оцінки величини дефекту ми отримали принципово новий підхід до оцінки стабільності плечового суглоба, що вивело на новий якісний рівень диференційної тактики лікування хворих. Математичне моделювання реалізації вивиху дозволило Маріанні Заурієвні чітко оцінити та кількісно характеризувати анатомічні відхилення плечового суглобу, які сприяють розвитку вивиху головки плеча.

Слід відзначити високу якість біомеханічних досліджень, та дуже сприятливе їх подання у роботі. Незважаючи на складність математичних викладок та розрахунків, вони подані в дуже вдалій формі для розуміння спеціалістом з ортопедії та травматології, що дозволяє вдале практичне впровадження методу.

Логічним завершенням біомеханічної частини роботи є алгоритм вибору тактики хірургічного лікування нестабільності плечового суглоба, який запропонований автором. Він у повному обсязі враховує усі відомі на теперішній час фактори, які впливають на випадок вивиху головки плеча. Ретроспективне дослідження з перевірки запропонованого алгоритму показало високі статистично вірогідні показники, які свідчать на користь

правильного формування алгоритму, що дозволило автору впровадити його в свою клінічну практику.

Клінічний розділ роботи присвячений аналізу результатів лікування хворих за запропонованими методиками. Також необхідно відзначити дуже корисний опис особливостей вибору і проведення оперативних втручань з приводу нестабільності плечового суглоба.

Автором отримані дуже гарні функціональні результати лікування нестабільності плечового суглоба, як за частотою рецидивів, так і за обсягом відновлення функції кінцівки. Тому алгоритм, який запропонований в цій роботі позитивно вплинув на результати лікування хворих и заслуговує на пильну увагу.

Висновки впливають зі змісту роботи та відповідають завданням дослідження.

Автореферат відображає основні положення роботи. Матеріали дисертаційного дослідження повністю викладені у 15 друкованих працях, у тому числі 5 статтях у наукових фахових виданнях України, 1 патенті України, 1 нововведенні, 8 наукових працях у матеріалах наукових форумів різного рівня.

Під час ознайомлення з дисертацією виникли питання до автора:

1. В чому перевага Вашої методики розрахунку дефекту Hill-Sachs перед існуючими?

2. Ви не зазначили жодного випадку рецидиву вивиху плеча в післяопераційним періоді, у вас їх не було або вони не увійшли до вибірки вашого спостереження?

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Біцадзе Маріанни Заурієвни «Вдосконалення тактики хірургічного лікування хворих з нестабільністю плечового суглоба в разі поєднаних ушкоджень капсули та ушкодженні Hill-Sachs» є закінченою науковою працею, яке виконано на актуальну тему, розв'язує наукове

завдання - визначення диференційних показань до хірургічного лікування хворих із нестабільністю плечового суглоба та повністю відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження ...», а здобувач гідний присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент

завідувач кафедри травматології та ортопедії
Запорізького державного медичного університету
МОЗ України
доктор медичних наук, професор

Висновочний підпис М.Л. Головаха
ПІДТВЕРДЖУЮ
нач. відділу кадрів Запорізького
державного медичного університету
«30» 09 2016 р. Підпис

Надійшов до
ради 05.10.16р.